

324

COLECȚIA
„POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE"

324

DAMIANO MALABAILA

ITALIA

Torecul

—

Mnemagogii

—

Frumoasa adormită

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIV — 15 mai 1968

DAMIANO MALABAILA

ITALIA

TORECUL

Zilele trecute m-am întîlnit cu Simpson. Ne-am salutat cît se poate de cordial şi am rămas puţin să schimbăm o vorbă.

— În sfîrşit, începu Simpson, am ieşit la pensie, fapt pentru care „Natca“ mi-a oferit un dar pe care vreau să ţi-l arăt şi dumitale. E ceva unic în lume, cel puţin pentru moment : un Total Recorder, *pe scurt, un* torec. *Ce-ar fi să vii cu mine chiar acum ?*

Fui de acord, aşa că pornirăm. Cînd am ajuns, Simpson mă conduse în biroul său şi spuse :

— În această încăpere vom sta poate mai puţin comod, dar, în orice caz, vom avea mai multă linişte. Nu-i nimic mai enervant decît să te deranjeze cineva cînd ai treabă, iar aici nu telefonează nimeni după ora 15. De altfel, trebuie să-ţi mărturisesc că soţiei mele nu-i prea plac aparatele astea şi nu ţine de loc să le aibă în preajmă.

Apoi, cu competenţa care-l caracteriza, Simpson îmi explică :

— După cum îl arată şi numele, torecul este un înregistrator total. El se bazează pe sistemul aparatului creat şi experimentat pe sine însuşi de R. Vacca, adică pe sistemul comunicării directe între circuitele nervoase şi circuitele electronice. În schimb, torecul suscită în creier senzaţii fără intermediul simţurilor, iar utilizarea lui nu reclamă nici un fel de intervenţii chirurgicale. Transmisiunea senzaţiilor înregistrate pe bandă se face prin intermediul unor electrozi cutanaţi, nemaifiind necesară o altă operaţie. Subiectul n-are altceva de făcut decît să-şi pună o cască specială şi, astfel, în timpul desfăşurării benzii, recepţionează toată gama de senzaţii pe care o cuprinde aceasta : senzaţii vizuale, auditive, tactile, olfactive, gustative, cinestezice, dureroase, senza-

ții așa-zise interne, pe care fiecare dintre noi le primește în stare de veghe de la creierul său... Cum am mai spus, transmisia nu parvine prin intermediul organelor de simț ale subiectului, ci direct la nivelul sistemului nervos, printr-un cod special, iar rezultatul este uluitor. Subiectul retrăiește integral întîmplările pe care banda i le sugerează, simte că participă la ele sau, cu alte cuvinte, că el însuși este „eroul" acestor întîmplări. Această senzație n-are nimic comun cu halucinațiile sau cu paramneziile. După ce se termină banda, se păstrează o oarecare amintire despre cele „văzute", dar în timpul experiențelor memoria naturală este înlocuită de „amintirile" artificiale înregistrate pe bandă și de aceea întrebuințarea unei anumite benzi poate fi repetată la infinit fără să ne plictisească, căci de fiecare dată senzațiile transmise de ea vor fi la fel de vii și pline de neprevăzut ca și la prima folosire a benzii... Înțelegi, conchise Simpson, dacă cineva dorește să trăiască o anumită „întîmplare", n-are decît să-și aleagă banda cu „întîmplarea" respectivă. Vrei să faci o croazieră în Antile? Sau să escaladezi vîrful Cervino? Sau să faci înconjurul lumii? Ei bine, îți pui casca, te relaxezi și lași restul în seama torecului.

Am căzut pe gînduri cîteva clipe, răstimp în care Simpson mă examină cu o binevoitoare curiozitate.

— Pari contrariat, spuse el.

— Mi se pare, răspunsei eu, că acest torec este un aparat groaznic. Nici un alt aparat produs de agenția „Natca", ba chiar nici un alt aparat inventat pînă astăzi nu constituie o amenințare mai mare pentru societatea noastră, pentru obișnuințele noastre. Va distruge spiritul de inițiativă, orice activitate umană, va fi ultimul mare pas după inventarea televiziunii. La noi, acasă, de exemplu, de cînd am cumpărat televizor, fiul meu nu se mai dezlipește din fața ecranului. Uită și de joacă, și de masă. Chiar și eu, dacă nu mi-aș impune, aș fi sclavul micului ecran. Dar cine va avea tăria să renunțe la „spectacolul" pe care, după cum spui, i-l poate oferi torecul? Cred că acest torec e mai periculos chiar decît stupefiantele. Cine ar mai munci? Cine ar mai avea grijă de familie?

— Bine, dar încă n-au început să se vîndă torecuri și nici nu știu dacă „Natca" va primi vreodată aprobarea să le vîndă. Ți-am spus doar că l-am primit în dar, că e un cadou unic în lume, pe care „Natca" mi l-a făcut cu ocazia pensionării mele. La drept vorbind, nici nu-i un cadou în adevăratul sens al cuvîntului, din moment ce aparatul continuă să aparțină, în mod legal, agenției „Natca". Torecul mi-a fost încredințat pe timp nelimitat, nu numai ca pre-

miu pentru activitatea pe care am depus-o, ci şi pentru ca să-l experimentez şi să-i urmăresc efectele pe o durată mai mare.

— Oricum, am spus, dacă l-au construit şi-l experimentează, înseamnă că au şi intenţia să-l pună în vînzare.

— Tot ce se poate. Şefii agenţiei „Natca" au pentru fiecare acţiune a lor două scopuri, care — de fapt — se reduc la unul singur : să cîştige bani şi să-şi mărească prestigiul, ceea ce duce tot la cîştigarea unor bani. Se-nţelege că ei ar dori să producă torecul în serie şi să-l vîndă în milioane de exemplare, dar au destulă minte ca să-şi dea seama că Congresul nu va rămîne indiferent cînd va fi vorba de răspîndirea necontrolată a unui aparat ca acesta. De aceea, acum — după ce proiectul a fost realizat — şefii mei se îngrijesc, în primul rînd, să acopere fiecare piesă a torecului cu cîte un brevet.

— Cu alte cuvinte, dumneata eşti, ca să zic aşa, „prototipul" pensionarului de mîine ?

— Da. Şi ţin să-ţi spun că experienţa nu-mi displace deloc. Deşi torecul mi-a fost dat numai cu două săptămîni în urmă, am şi avut ocazia să petrec seri încîntătoare. Este desigur adevărat că trebuie să ai voinţă şi bun simţ ca să nu te laşi copleşit şi să nu stai toată ziua cu casca pe cap. Eu nu l-aş da niciodată pe mîna unui tînăr, dar la vîrsta mea — trebuie s-o recunoşti — este un auxiliar preţios. N-ai vrea să faci o mică experienţă ? M-am obligat în scris să nu-l împrumut sau să-l vînd, dar dumneata eşti un om discret şi, deci, cred că pot să fac o excepţie. Ştii, am fost rugat să am în vedere şi posibilitatea folosirii lui ca material didactic, pentru studierea geografiei, de exemplu, a ştiinţelor naturale ; şi de aceea ţin foarte mult să aflu şi părerea dumitale.

Şi, fără să aştepte răspunsul meu, Simpson mă invită :

— Ia loc. Ar fi poate mai bine să trag jaluzelele. Aşa, stai cu spatele la lumină, e mai indicat. N-am decît vreo treizeci de benzi, dar alte şaizeci sînt în vamă, la Genova, şi sper să le primesc curînd ; astfel voi avea tot sortimentul de benzi înregistrate pînă acum.

— Cine produce aceste benzi şi cum sînt realizate ?

— E vorba să se producă şi benzi artificiale, dar deocamdată toate au fost obţinute prin înregistrare directă. Procedeul e cunoscut doar în linii mari. La Torec Division din Fort Kiddiwanee se propune anumitor persoane, care au posibilitatea să trăiască diferite evenimente ce se pretează a fi comercializate, să facă un ciclu de înregistrări. Aceste persoane sînt recrutate din rîndul aviatorilor, al scafandrilor, al cascadorilor, precum şi din rîndul altor categorii de oameni.

Presupunînd că persoana în cauză acceptă şi că se ajunge la un acord asupra „drepturilor de autor", care se ridică la sume destul de mari (uneori sînt necesare zece-douăzeci de înregistrări pînă să se poată obţine o bandă bună), atunci i se pune pe cap o cască de genul celei pe care o vezi aici şi i se cere s-o poarte în tot timpul înregistrării. Toate senzaţiile sînt transmise prin radio la centrala de imprimare, şi apoi, de pe banda originală, se scot nenumărate copii prin tehnica uzuală.

— Dar atunci... dar dacă subiectul ştie că fiecare senzaţie a sa va fi înregistrată, atunci şi cunoştinţa acestei senzaţii va rămîne imprimată pe bandă. În acest caz, cel care va folosi banda nu va retrăi senzaţia pe care o încearcă, să zicem, un cosmonaut în momentul lansării, ci aceea a unui cosmonaut care ştie că are pe cap casca torecului şi că este obiectul unei înregistrări!

— Asta aşa e, spuse Simpson. De fapt, la cea mai mare parte dintre benzile pe care le-am folosit, această cunoştinţă despre care ai pomenit se percepe destul de distinct. Unele persoane însă au învăţat printr-un antrenament special să-şi refuleze orice gînd în legătură cu înregistrarea, iar torecul nu poate pătrunde în subconştient. În rest, nu te deranjează nimic. Cît despre cască, asta nu-ţi dă nici cea mai mică senzaţie neplăcută; senzaţia de „cască pe cap", care e înregistrată volens-nolens, coincide cu cea provocată direct de casca de recepţie.

Voiam să-i expun lui Simpson şi alte dificultăţi de natură filozofică, dar mă întrerupse:

— Vrei să începem cu asta? mă întrebă el, arătîndu-mi o bandă. E una dintre preferatele mele. Ştii, în America fotbalul nu e prea răspîndit, dar de cînd sînt în Italia am devenit un susţinător convins al unei echipe din Milano. Chiar eu i-am propus lui Rasmussen, de la „Internazionale", să facă o înregistrare pentru torec. A ieşit ceva de zile mari! Uite, pune-ţi casca şi pe urmă să-mi spui dacă n-am dreptate.

— Dar eu nu înţeleg fotbalul. Nu numai că n-am jucat niciodată, dar n-am asistat la nici o partidă, nici măcar la televizor!

— N-are importanţă, replică Simpson şi mai bucuros, punînd în funcţiune torecul.

Soarele este dogoritor şi simt cum îmi intră praful în ochi. Sînt transpirat şi mă doare puţin glezna dreaptă. Alerg după minge în salturi, pe care le fac fără nici un efort. Mă uit spre stînga cu coada ochiului: un alt jucător cu tricoul în dungi roşii-negre intră în cîmpul meu vizual; îi pasez la nivelul ierbii balonul, după ce am fentat un adversar.

Brusc, sar înainte, în timp ce portarul îmi iese în întîmpinare. Aud urletul crescînd al publicului, văd balonul la cîţiva paşi în faţa mea, mă reped ca o săgeată, şutez formidabil, iar mingea intră în plasă printre mîinile întinse ale portarului. Un val de bucurie mă inundă, apoi totul se sfîrşeşte şi mă trezesc din nou în fotoliu.

— Ai văzut ? E o bandă foarte scurtă, dar e o bijuterie. Ţi-ai dat seama o clipă că-i o înregistrare ? Cînd un atacant se află în faţa porţii nu se mai gîndeşte la nimic !

— Da, e adevărat ! Trebuie să recunosc că am avut o impresie ciudată. E minunat să-ţi simţi propriul trup atît de tînăr, e o senzaţie pe care am pierdut-o de cîteva decenii. Nu mă gîndeam la nimic, aveam atenţia concentrată într-un singur punct... Şi uralele mulţimii ! Totuşi, nu ştiu dacă şi dumneata ai remarcat, în momentul cînd aşteptam... cînd el aştepta să i se paseze mingea, s-a gîndit la o fată înaltă, brunetă, pe care o chema Claudia şi cu care avea o întîlnire la ora 9, la San Babila. Cu toate că gîndul a durat doar cîteva fracţiuni de secundă, a fost totuşi foarte clar. L-ai „simţit" ?

— Da, sigur, dar astea sînt lucruri fără importanţă şi-ţi întăresc sentimentul de realitate. E de la sine înţeles că nimeni nu poate să facă tabula rasa şi să se prezinte la înregistrare cu memoria virgină, ca şi cînd ar fi fost născut doar de cîteva clipe. Am aflat că mulţi refuză chiar să încheie contracte pentru înregistrare, tocmai din acest motiv, deoarece au unele amintiri pe care vor să le ţină secret. Ei, ce zici, vrei să mai încerci una ?

Il rugai pe Simpson să-mi arate şi titlurile celorlalte benzi. Mi le arătă. Titlurile erau foarte concise, dar prea puţin sugestive, unele de-a dreptul de neînţeles, poate din cauza traducerii defectuoase.

— Mai bine spune-mi dumneata pe care s-o iau, eu tot n-aş şti pe care s-o aleg, îi spusei încurcat.

— Ai dreptate. Ca şi la filme sau cărţi, nu te poţi încrede în titluri. La „Natca" s-au înregistrat pînă acum, aşa cum ţi-am mai spus, o sută de benzi, dar am văzut acum cîtva timp planul editorial pentru anul viitor şi m-a apucat ameţeala. Uite, am să ţi-l arăt şi dumitale.

Catalogul cuprindea peste nouă sute de titluri, fiecare dintre ele fiind urmat de numărul de clasificare zecimală Dewey. Apoi îmi arătă bandoteca lui. Era împărţită în şapte secţiuni. Prima purta indicaţia „Artă şi natură" ; benzile respective erau marcate cu cîte o etichetă albă şi aveau titluri ca „Apus de soare la Veneţia", „Paestum şi Metaponto văzute de Quasimodo", „Ciclonul Magdalena", „O zi

printre pescari", „Expediţie la poli", „Chicago văzut de Allen Ginsberg", „Sfinxul în concepţia lui Emily S. Stoddard", Simpson îmi atrase atenţia că nu era vorba de senzaţii pe care le poate avea un om simplu ce vizitează Veneţia sau asistă din întîmplare la un fenomen natural interesant. Fiecare subiect a fost înregistrat cu concursul celor mai buni poeţi şi scriitori, care s-au arătat dispuşi să pună la dispoziţia amatorilor cultura şi sensibilitatea lor.

Celei de-a doua secţiuni îi aparţineau benzile cu etichetă roşie pe care scria „Forţă" şi care era subîmpărţită în „Sport" şi „Diverse".

— După părerea mea, îmi spuse Simpson, împărţirea e cu totul arbitrară. Banda pe care ai văzut-o acum o oră, „Un gol al lui Rasmussen", eu aş fi încadrat-o în rîndul celor cu etichetă albă şi nu roşie. În general, pe mine nu mă interesează de loc benzile roşii.

— În sfîrşit, să lăsăm asta. Ce conţin benzile astea cu eticheta verde şi ce înseamnă „Encountres" ?

Simpson zîmbi cu subînţeles :

— Sînt înregistrate întîlniri cu personalităţi ilustre. Apoi mai sînt benzile „sexy" cu Sina Raskino, Inge Baum, Corrada Colli...

În acel moment simţii că încep să roşesc. E un defect agasant pe care-l am încă din adolescenţă. Este destul să mă gîndesc : „s-ar putea să roşesc" (nimeni nu se poate împiedica să gîndească) şi iată că „mecanismul" intră în funcţiune : roşesc şi mă ruşinez de asta, astfel că roşesc şi mai mult, pînă cînd îmi simt fruntea plină cu broboane de sudoare, gîtul uscat şi vocea gîtuită. De data asta stimulentul întîmplător era legat de numele Corradei Colli, devenită faimoasă în urma unui scandal public. Abia atunci mi-am dat seama că nutream pentru ea o simpatie latentă, niciodată mărturisită cuiva, nici chiar mie însumi.

Simpson mă observă, ezitînd între rîs şi îngrijorare. De fapt, starea mea de congestionare era atît de evidentă, încît nu putea trece neobservată.

— Nu te simţi bine ? mă întrebă el. Vrei să iei puţin aer ?

— Nu, nu ! i-am răspuns precipitat. N-am nimic !

— Numele Corradei Colli, făcu zăpăcit Simpson, ţi-a provocat această stare...

— Nu, ce-ţi veni în minte ! am protestat eu, în timp ce fenomenul se repetă cu şi mai multă intensitate, dezminţindu-mi spusele.

Simpson tăcea uimit. Se prefăcea că se uită pe fereastră, dar din cînd în cînd trăgea cu coada ochiului spre mine. Apoi se decise :

— Ascultă ! Sîntem între noi, bărbații, și ne cunoaștem de douăzeci de ani. Ai venit aici ca să-ncerci torecul, nu-i așa ? Ei bine, eu am banda aceea cu Corrada Colli ! Hai, nu fă nazuri ! Rămîne între noi, bineînțeles ! Și apoi, privește, banda e încă în caseta originală, sigilată, și eu nici nu știu măcar ce conține. S-ar putea să fie lucrul cel mai inocent din lume, dar în orice caz n-are de ce să-ți fie rușine... Hai, pune-ți casca !

Sînt într-o cabină de teatru, așezat pe un scaun, cu spatele la oglindă ; mă simt foarte ușor și-mi dau seama că asta se datorește îmbrăcăminții mele foarte sumare. Aștept pe cineva. Chiar atunci aud bătîndu-se în ușă. Spun „intră !", dar îmi dau seama că vocea nu este a „mea", că este o voce feminină. Mă întorc spre oglindă ca să-mi așez părul, și iată că din oglindă „mă" privește ea, Corrada, pe care am văzut-o de atîtea ori în reviste. Ai ei sînt ochii limpezi și verzi ca de pisică, fața triunghiulară, pielea albă și catifelată, codița de păr negru răsucită în coc la spate, cu o perversă inocență, dar „înăuntru" eram „eu". Între timp, intră un bărbat de statură mijlocie, cu un ten măsliniu și mustață. Încerc imediat pentru el un sentiment extrem de violent și distinct. Banda îmi impune o serie de amintiri pasionate, unele pline de dorință nestăpînită, altele pline de ură, și toate astea în legătură cu el. Rinaldo, așa îl chema, era de doi ani iubitul „meu", iar eu eram foarte îndrăgostită de el. Adevărata mea identitate se revolta împotriva sugestiei anormale... Sufeream cumplit și aveam vaga senzație că încerc să-mi apuc casca și s-o scot de pe cap. Ca din depărtare îmi ajunse la ureche vocea liniștită a lui Simpson :

— Ce naiba faci ? Ce te-a apucat ? ! Așteaptă ! Lasă-mă pe mine să ți-o scot !

Apoi totul se termină cînd Simpson întrerupse curentul. Eram furios.

— Ce glume sînt astea ? ? Să-mi faci mie una ca asta ! Mie, care-ți sînt prieten ! Am cincizeci de ani, sînt căsătorit și am doi copii, domnule ! Ajunge, dă-mi pălăria și lasă-mă-n pace cu torecul dumitale !

Simpson mă privi fără să-nțeleagă nimic, apoi se grăbi să controleze titlul benzii, după care deveni galben ca de ceară.

— Trebuie să mă crezi... nu mi-aş fi permis niciodată aşa ceva! Nici nu mi-am dat seama! A fost o greşeală de neiertat, dar o greşeală! Uite, am fost convins că pe etichetă scria „O seară cu Corrada Colli“ şi nu „O seară a Corradei Colli“. Era o bandă pentru doamne. Eu n-am încercat-o niciodată înainte de a ţi-o fi dat!

Ne privirăm cu o oarecare jenă. Deşi eram încă furios, îmi reveni în minte aluzia lui Simpson la o eventuală folosire a torecului în scopuri didactice şi-mi stăpînii cu greu un surîs amar. Apoi, Simpson adăugă:

— Şi totuşi, dacă ai fi fost avertizat, ar fi fost şi asta o experienţă interesantă, unică, deoarece nimeni n-a mai făcut-o pînă acum, cu toate că grecii îi atribuie o astfel de experienţă lui Tiresias.

I-am răspuns rece:

— Eu? Nu, n-aş vrea s-o mai încerc vreodată! Încearcă şi dumneata dacă ai chef, apoi să-mi spui cum a fost! Ce sînt benzile astea cu etichetă gri?

— M-ai iertat cu adevărat? Îţi mulţumesc şi-ţi promit să fiu mai atent. Astea fac parte din seria „Epic“, o experienţă fascinantă.

— „Epic“?

— Nu e vorba de genul epic. Sînt înregistrări bazate pe aşa-zisul „efect Epicur“, adică pe efectul produs de încetarea unei stări de suferinţă. Vrei să-mi dai ocazia să mă reabilitez în întregime? Banda asta intitulată „Setea“ o cunosc foarte bine şi te pot asigura că nu vei avea nici un fel de surprize. Adică, ba da, surprize vei avea, dar plăcute!

Mă găsesc într-un peisaj dezolant: numai roci arse de soare şi nisip. Îmi este cumplit de sete, dar nu simt oboseală şi nici nu mă tem; ştiu că e vorba de o înregistrare pentru torec şi că în urma mea vine un jepp de la „Natca“, agenţia cu care am semnat un contract, că — prin contract — n-am băut de trei zile, că sînt un profesor din Salt Lake City şi că nu peste mult timp mi se va permite, în sfîrşit, să beau! Setea ajunsese în stadiul cînd nu numai gîtul şi gura îţi sînt uscate, ci şi ochii. Vedeam numai stele verzi. Am mai mers vreo cinci minute, împiedicîndu-mă de toate pietrele. Iată-mă într-un luminiş nisipos şi înconjurat de buruieni, în mijlocul căruia văd un puţ cu ciutură. Dau drumul găleţii în puţ şi-o trag sus, plină cu apă limpede şi rece. Ştiu prea bine că nu este apă de fîntînă, că puţul a fost săpat doar cu o zi înainte şi că autocisterna, care a furnizat apa, se află

nu prea departe, parcată în spatele unei stînci. Dar îmi este sete, o sete reală, puternică și urgentă; beau ca un vițel, scufundîndu-mi în apă toată fața. Beau îndelung, cu gura, cu nasul, oprindu-mă numai ca să-mi trag răsuflarea. Sînt inundat de cea mai intensă și cea mai simplă dintre plăcerile vieții, aceea de a-ți reface propria tensiune osmotică. Dar plăcerea asta nu ține mult. N-am băut nici un litru, că faptul de a bea încetase să-mi mai procure vreo plăcere. Deodată, scena deșertului se topește și este înlocuită cu o alta, foarte asemănătoare: mă aflu într-o pirogă, în mijlocul mării, sub un cer albastru, pe care soarele strălucește puternic. Dar și aici setea, conștiința artificialului și siguranța că apa va sosi la timp mă stăpînesc la fel de puternic ca mai înainte. De data asta însă, mă întreb de unde va veni salvarea, deoarece împrejur nu văd decît apă și cer. Întrebarea își găsește răspunsul în clipa în care, la vreo sută de metri de piroga mea, un submarin pe care scrie „Natca II" iese la suprafață și-mi aduce o băutură delicioasă. Apoi m-am pomenit succesiv într-o închisoare, într-un vagon plumbuit, legat de un stîlp lîngă un cuptor încins, într-un pat de spital și de fiecare dată setea mea a fost satisfăcută la timp.

— Schema e puțin cam monotonă, iar regia — slabă, dar scopul e, fără îndoială, atins, i-am spus lui Simpson după ce s-a terminat banda. E adevărat, simți o plăcere unică, puternică, aproape insuportabilă.

— Asta o știm cu toții, mi-a ripostat Simpson, dar fără torec n-ar fi fost posibil să-ți satisfaci setea de șase ori în douăzeci de minute, avînd aceeași plăcere, eliminînd orice risc și orice parte negativă a experienței. Și ăsta e motivul pentru care toate benzile „Epic" sînt antologice, adică sînt alcătuite din mai multe episoade înregistrate de autori diferiți.

În afară de sete, mai sînt programate să apară și benzi pe alte teme similare. Simpson îmi arătă în grabă benzile cu etichetă albastră, care conțineau experiențe făcute asupra pictorilor, compozitorilor și poeților în plin efort creator, apoi cele cu etichetă galbenă care includeau anumite operații de salvare. Cît despre benzile din ultima secțiune, cu etichetă neagră, ele sînt dificil de catalogat. Sînt cunoscute sub denumirea de „efecte speciale" și la cea mai mare parte dintre ele este vorba de înregistrări experimentale. Sînt benzi sintetice, adică nu înregistrate „pe viu", ci printr-o tehnică specială, imagine cu imagine, undă cu undă, cum se

compun, de exemplu, desenele animate. În acest fel s-au obținut senzații cu totul noi.

Simpson mi-a povestit că într-unul dintre studiourile „Natca" un grup de tehnicieni lucrează la înregistrarea pe bandă a unui episod din viața lui Socrate.

— Nu toate benzile negre, îmi spune Simpson, conțin experiențe plăcute. Unele sînt destinate cercetărilor științifice. Sînt făcute înregistrări cu nou-născuți, cu nevrotici, cu psihopați, cu idioți, cu genii și chiar cu animale...

— Cu animale?! exclamai uimit.

— Da, cu animale superioare, care au sistemul nervos asemănător cu al nostru. Există și benzi înregistrate cu cîini. „Grow a tail!"[1], cum le recomandă entuziast catalogul, benzi cu pisici, cu maimuțe, cu cai, cu elefanți. Dintre benzile negre n-am încercat decît una singură.

Am respins politicos propunerea de a „viziona" și eu o astfel de bandă și, deoarece se făcuse tîrziu, îmi luai rămas bun, mulțumindu-i pentru „spectacolul" oferit de torec. Simpson pe scuză din nou pentru incidentul care avusese loc:

— Desigur, trebuia să fiu mai atent, căci o greșeală ca asta poate avea urmări neplăcute. Dacă nu te grăbești prea tare, am să-ți povestesc ce i s-a întîmplat lui Chris Webster, unul dintre cei care au lucrat la alcătuirea proiectului torec, cu prima bandă pe care a reușit s-o înregistreze. Era vorba de o lansare cu parașuta și voia să controleze înregistrarea. Și-a pus pe cap casca și... Abia după ce s-a terminat banda ne-a povestit ce se întîmplase...

...S-a pomenit căzut pe sol, cu parașuta strînsă alături. Deodată, parașuta se umflă, ca și cum ar fi suflat un vînt puternic de jos în sus, și Chris se văzu smuls de la pămînt și zvîrlit în văzduh. Zbura vertiginos, cu răsuflarea tăiată. La un moment dat simți cum parașuta se închise ca o umbrelă și se plie înapoi, pe spatele lui; zbura în sus, liber, bătînd aerul cu mîinile. Văzu avionul cu portiera deschisă chiar deasupra lui; pătrunse înăuntru, în carlingă, și trăia emoțiile lansării... Cred că ți-ai dat seama ce se întîmplase: pusese banda invers!

Simpson îmi ceru să-i promit că-l voi vizita din nou în noiembrie, cînd își va completa colecția de benzi. I-am promis și ne-am despărțit.

---

[1] Lăsați să vă crească o coadă! (în l. engl.).

MNEMAGOGII

Doctorul Morandi — încă nu era obișnuit să se audă chemat cu titlul de doctor — coborîse din autobuz cu ferma convingere că va reuși să-și mai păstreze incognitoul cel puțin două zile, dar își dădu seama curînd că n-avea sorți de izbîndă. Patroana cafenelei Alpino i-a făcut o primire neutră — evident, ori nu era prea curioasă, ori nu era prea isteață —, în schimb, din surîsul respectuos, patern, însă ușor zeflemitor al tutungiului se vedea clar că acesta și-a dat seama că el era „doctorul cel nou".

— Ar trebui să văd scris pe diplomă „tu es medicus in aeternum" și abia atunci, din păcate, va trebui să te cred, îi spuse patroana.

Morandi n-avea chef să comită fapte irevocabile și — cel puțin pentru moment — era înclinat să fie îngăduitor. „Se vede că-i imbecilă din naștere", conchise el pentru sine, fără prea multă convingere.

...Dar, pînă una alta, ca primă consecință a „deconspirării", trebuia să se ducă fără întîrziere să-l caute pe Montesanto. Se întoarse deci la hotel, își luă din valiză scrisoarea de recomandare și o porni agale, sub arșița nemiloasă a soarelui de iulie, în căutarea locuinței lui Montesanto. O găsi cu multă greutate, după ce străbătu în mod inutil tot tîrgul, nevoind să întrebe pe nimeni unde stă bătrînul medic, deoarece i se păru că fețele tuturor celor pe care i-a întîlnit exprimau o curiozitate lipsită de bunăvoință.

Se așteptase ca locuința să fie veche, dar halul în care se afla casa lui Montesanto întrecea orice așteptare. Pereții erau verzi de mucegai, plini de crăpături, iar firma era aproape ilizibilă. Toate obloanele casei erau închise, fațada avea tencuiala coșcovită și decolorată de ploi și zăpezi. Bătu la ușă. După ce așteptă cîteva minute, îi deschise chiar Montesanto. Era un bătrîn înalt, solid, cu o față pe care timpul și-a pus din plin amprenta, ochii miopi rămînîndu-i totuși deosebit de vioi. Umbla cu siguranța liniștită și greoaie a

urşilor. Era îmbrăcat într-o cămaşă fără guler, mototolită şi de o albeaţă cam îndoielnică.

Morandi se recomandă, iar Montesanto îl invită să intre. Pe scară şi sus, în birou, era răcoare şi aproape întuneric. Montesanto se aşeză şi-l pofti şi pe Morandi să se aşeze pe un scaun deosebit de incomod. „Cum a putut să trăiască 22 de ani în... peştera asta ?“ — se întrebă Morandi simţind că-l trec fiorii. În timp ce vizitatorul se uita de jur-împrejur, încercînd să se obişnuiască cu semiobscuritatea în care se afla cufundată camera, Montesanto citea fără grabă scrisoarea de recomandare pe care i-o dăduse Morandi.

Pe birou zăceau într-o dezordine desăvîrşită un număr impresionant de scrisori, reviste, reţete şi alte hîrtii îngălbenite de vreme. De pe plafonul plin de praf atîrna o pînză de păianjen, care se mişca molatic la fiecare răsuflare a celor doi. Rezemat de peretele din spatele biroului se afla un dulap cu vitrină, în rafturile căruia se odihneau nişte bisturie electrice de tip vechi şi cîteva flacoane pe pereţii cărora se vedeau urme indicînd nivelul pînă la care se ridicase odinioară conţinutul lor (evaporat, probabil, demult). Pe peretele alăturat atîrna un tablou mare, cu promoţia de medici a anului 19... Pe mulţi dintre ei Morandi îi cunoştea, întrucît i-au fost profesori. Cu mare greutate îl descoperi, printre ei, pe tatăl său, dr. Morandi-senior. Avea o frunte neobişnuit de lată şi o bărbie voluntară. Alături de tatăl său stătea Ignazio Montesanto, aproape de nerecunoscut, zvelt, frumos şi foarte tînăr, cu un aer solemn de martir al gîndirii, alură preferată de licenţiaţii de pe atunci.

După ce termină de citit, Montesanto depuse scrisoarea peste maldărul de hîrtii de pe birou şi mormăi :

— Bine. Sînt foarte bucuros că destinul, că norocul te-au... şi fraza se sfîrşi într-un murmur nedesluşit, după care urmă o lungă tăcere.

Bătrînul doctor se cufundă în scaun şi aruncă o privire spre plafon. Morandi aştepta ca Montesanto să reia discuţia. Tăcerea începu să devină apăsătoare cînd, brusc, Montesanto începu să vorbească. Vorbi mult, la început cu pauze mari, apoi din ce în ce mai cursiv. Toată fizionomia i se animă, ochii îi deveniră mai strălucitori şi mai mobili. Morandi, plăcut surprins de elocinţa bătrînului, simţi faţă de el o simpatie crescîndă, deoarece îşi dădu seama că acest lung monolog constituia pentru Montesanto o mare sărbătoare,

Şi, într-adevăr, Morandi nu se înşela: pentru Montesanto, ocaziile de a discuta cu cineva erau foarte rare; însă vigoarea gîndirii îi rămăsese nealterată. Montesanto îi povesti despre entuziasmul cu care şi-a început cariera universitară, dar pe care a continuat-o cu apatie şi a sfîrşit prin a o abandona, văzînd indiferenţa cu care-l tratau colegii săi. După ce a părăsit Capitala, s-a stabilit în această comună uitată de lume, lucrînd ca medic de circumscripţie, dar continuîndu-şi experienţele. Ducea o viaţă singuratică, cu toate că locuinţa lui era situată — paradoxal — exact în mijlocul tîrgului acesta plin de oameni atît de străini de preocupările lui. Cu timpul, se închise în sine. Trecutul îi domina definitiv prezentul, orice pasiune i se stinsese, însă îi rămăsese vie credinţa în demnitate şi în supremaţia gîndirii umane.

„Ce bătrîn ciudat! — se gîndi Morandi. De o oră îmi vorbeşte fără să se uite măcar la mine". Morandi voise, în repetate rînduri, să aducă discuţia pe un făgaş mai concret; ar fi vrut să-l întrebe despre mersul lucrărilor în circumscripţie, despre instrumentarul existent, despre farmacie, despre cazarea lui şi încă despre multe altele, dar — fie dintr-o excesivă timiditate, fie dintr-o chibzuită rezervă — renunţă să-l întrerupă.

După o vreme, Montesanto tăcu. Stătea tot cu faţa îndreptată spre plafon şi cu privirea pierdută în gol. Probabil monologa interior. Morandi se simţea încurcat pentru că nu ştia dacă bătrînul aştepta sau nu un răspuns din partea lui. Tăcerea se prelungea, iar Morandi se întreba dacă Montesanto îşi dădea seama că nu e singur în birou. Da, îşi dădea seama. Se ridică brusc de pe scaun şi începu să vorbească cu o voce uimitor de puternică:

— Morandi, eşti tînăr, foarte tînăr! Ştiu că eşti un doctor bun sau, mai bine zis, vei deveni. Cred că şi ca om eşti bun şi dacă nu-mi vei arăta înţelegere, cel puţin sînt sigur că n-ai să rîzi de mine. Şi chiar dacă ai să rîzi, tot n-ar fi cine ştie ce, pentru că peste cîteva zile voi pleca de aici şi n-o să ne mai vedem. De altfel, e firesc ca tinerii să nu-i înţeleagă pe vîrstnici. Te rog însă, nu uita, eşti primul om care va afla despre descoperirea mea. Nu vreau să te măgulesc spunîndu-ţi că mi-ai părut demn de încrederea ce ţi-o acord, ci am să fiu sincer: dumneata reprezinţi primul şi probabil şi ultimul prilej ca să fac cunoscută cuiva descoperirea mea.

— Vă ascult, spuse simplu Morandi.

— Morandi, ai remarcat vreodată puterea anumitor mirosuri de a evoca unele amintiri?

Morandi rămăsese mut de uimire, întrucît nu vedea ce legătură poate fi între descoperirea bătrînului și această întrebare ciudată. Tînărul răspunse că remarcase și că încercase chiar să-și explice în mod științific fenomenul, dar nu reușise. Morandi se gîndi că, în definitiv, putea fi vorba de o idee fixă pe care mai toți medicii o au la o anumită vîrstă. Așa cum dr. Andriani, la 65 de ani, în plină glorie, s-a acoperit de ridicol, lansînd teoria existenței cîmpului neuric. Montesanto se aplecă peste birou, sprijinindu-se cu mîinile de marginile lui, privi în gol și, încruntîndu-și fruntea, reluă:

— Am să-ți arăt ceva neobișnuit. În timpul cît am fost asistent la catedra de farmacologie am studiat temeinic acțiunea substanțelor adrenalinice inhalate pe cale nazală. Vreau ca prin dumneata, deoarece eu sînt prea bătrîn, să fac cunoscut rodul cercetărilor mele, care va putea fi astfel folositor omenirii întregi. Am consacrat ani în șir cercetării senzațiilor olfactive și a raporturilor dintre ele și modificările structurii moleculare. După părerea mea, este un domeniu de activitate foarte fertil, în care pot să acționeze și cei cu mijloace mai modeste de cercetare. Am avut plăcerea să constat foarte recent că mai există savanți care se ocupă de această problemă, pe care însă nimeni, în afară de mine, n-a reușit s-o soluționeze. Problema are două laturi de interes practic: depistarea mirosului fiecărei boli și sintetizarea acestui miros pe cale artificială pentru a putea fi „învățat" de medici, precum și pentru efectuarea unor comparații. Dar această problemă m-a preocupat și dintr-un alt punct de vedere. Mai sînt unii cărora nu le pasă de trecut și-i dau pe cei dispăruți uitării. Alții, dimpotrivă, se preocupă prea mult de trecut, întristîndu-se cînd ceilalți nu-și mai amintesc de cei care au trăit cîndva printre ei. Există și o specie de oameni care se ocupă cu grijă de ținerea unui jurnal intim, în care scriu zi de zi cîte ceva, lăsînd în urma lor și alte dovezi materiale ale existenței lor, o dedicație pe o carte, o floare presată, o șuviță de păr, nenumărate fotografii și scrisori vechi. Aceștia țin cu orice chip ca amintirea lor să rămînă veșnic vie în mintea urmașilor. Eu, unul, mă gîndesc cu groază la eventualitatea că amintirea mea se va șterge vreodată și am găsit, ca să zic așa, un antidot împotriva uitării.

— Bazat pe acelaşi principiu care m-a condus la descoperirea despre care ţi-am vorbit şi folosindu-mă de experienţa mea de farmacolog, am reconstituit cu exactitate — în formă conversibilă — un anumit număr de senzaţii care pentru mine au avut şi au o semnificaţie aparte. Acestor senzaţii conservate le-am dat denumirea de mnemagogi, cu alte cuvinte „suscitatoare ale memoriei". Vrei să vii cu mine ?

Ieşiră amîndoi din birou şi o porniră de-a lungul coridorului. Deodată, Montesanto se opri şi adăugă :

— Cum îţi poţi lesne imagina, le folosesc cu chibzuială, altfel puterea lor evocatoare se diminuează. Cred că nu trebuie să-ţi mai spun că sînt amintiri strict personale şi nu prezintă interes ştiinţific decît ca idee în sine.

Ajunseră în faţa unui dulap pe care Montesanto îl deschise cu mare grijă. Morandi putu să vadă frumos aliniate pe rafturi vreo cincizeci de flacoane mate, astupate ermetic, iar fiecare flacon avea o etichetă cu un număr.

— Alege, te rog, unul, spuse bătrînul medic.

Morandi privea perplex. Întinse mîna ezitînd şi luă un flacon.

— Deschide-l şi miroase ! Ce simţi ? îl întrebă Montesanto.

Morandi inspiră profund de mai multe ori, se uită la Montesanto, apoi îşi ridică ochii ca şi cum ar fi încercat să-şi aducă aminte de ceva.

— Parcă miroase a cazarmă, zise el.

Montesanto îi luă flaconul din mînă şi-l mirosi la rîndul său, după care spuse :

— Nu tocmai. Mie îmi evocă mirosul claselor de şcoală, sau, ca să fiu şi mai exact, al clasei *mele*, de la şcoala unde am învăţat *eu*. N-am să insist asupra compoziţiei sale ; mă voi mărgini doar să-ţi spun că conţine acizi graşi şi o cetonă nesaturată. Înţeleg că pentru dumneata mirosul acesta nu înseamnă nimic, dar pentru mine el înseamnă copilăria mea. Mirosind acest flacon, îmi aduc aminte de fiecare dintre cei treizeci şi şapte de colegi de clasă — uite şi fotografia —, de orele de studiu şi de joacă, de examene şi de emoţiile cu care aşteptam să fiu ascultat.

Cu o mînă de data aceasta mai sigură, Morandi alese un alt flacon, pe care-l deschise şi-l mirosi.

— Da, mi se pare că-mi dau seama... aşteptaţi puţin... În vila unchiului meu, la ţară, era o cămăruţă unde se puneau fructele la fermentat...

— Bravo ! făcu Montesanto, cu o sinceră satisfacţie. Ai reacţionat la acest miros exact aşa cum am prevăzut. Cred că şi din meseria noastră trebuie să cunoşti acest miros : e mirosul specific al răsuflării diabeticilor în faza de acetonemie. Ştii bine că acesta este un semn clinic funest, preludiul comei. Cu timpul, datorită descoperirii mele, ai să te obişnuieşti să pui un diagnostic exact în faza precoce a bolii, lucru deosebit de important în stabilirea unui tratament eficace. De altfel, acesta este şi scopul cercetărilor mele. Tatăl meu a murit de diabet, acum cincisprezece ani. S-a chinuit mult. Tata a însemnat mult pentru mine. Am stat de veghe la căpătîiul lui multe nopţi la rînd, asistînd neputincios la distrugerea progresivă a personalităţii sale...

— Acesta miroase a fenol ! exclamă Morandi mirosind un al treilea flacon.

— Exact. Cred că şi dumitale mirosul acesta îţi aminteşte sălile de disecţie. Doar ai făcut atîta practică în spitale... Mecanismul evocator despre care vorbim cere neapărat ca stimulii să fi acţionat îndelung asupra subiectului, pentru că doar astfel i se poate crea un act reflex care să acţioneze timp îndelungat. Şi eu am lucrat mulţi ani în spitale şi am inspirat din plin mirosul de fenol. Deşi asta s-a întîmplat cu mai bine de un sfert de veac în urmă, chiar şi astăzi, cînd simt acest miros, îmi amintesc automat de un şlagăr la modă, de entuziasmul meu tineresc pentru cariera de medic, de surîsul enigmatic al unei colege — despre care am aflat că a devenit recent bunică —, de nostalgia care mă cuprindea la venirea toamnei, totul constituind o ciudată îmbinare de amintiri care-mi evocă tinereţea.

De data aceasta alese el însuşi un flacon pe care i-l înmînă lui Morandi :

— Trebuie să-ţi spun că sînt foarte mîndru că am reuşit să realizez acest preparat ! Vreau însă să aud şi părerea dumitale.

Morandi luă flaconul cu băgare de seamă şi-l mirosi de mai multe ori. Evident, nu era un miros nou pentru el. Flaconul mirosea a ars, a încins.

— ...Parcă ar fi mirosul produs de ciocnirea pietrelor de cremene...

— Întocmai ! Te felicit pentru mirosul dumitale fin. Mirosul acesta se poate întîlni sus, pe munţi, într-o zi foarte călduroasă, cînd stîncile se înfierbîntă puternic. Te asigur că nu mi-a fost de loc uşor să reproduc pe cale sintetică

acest miros și mai ales să dau combinației de substanțe stabilitate chimică, fără să alterez calitățile odorizante. Într-o vreme, mă duceam ades de unul singur la munte. Cînd ajungeam sus, pe culme, mă întindeam la soare și trăgeam adînc în piept aerul acela tare. Atunci am perceput mirosul pe care l-am reprodus în acest flacon, miros pe care rar l-am putut simți în altă parte decît în zonele montane.

Odată trecută stînjeneala care-l stăpînise la începutul vizitei, Morandi se simți din ce în ce mai prins de acest joc ciudat în care-l antrenase bătrînul. Alese la întîmplare un al cincilea flacon și, punîndu-l în fața lui Montesanto, îl întrebă :

— Acesta ce conține ?

Cînd bătrînul îl deschise, în încăpere se răspîndi un miros de piele fragedă și discret parfumată. Montesanto astupă imediat flaconul, îl puse înapoi și spuse pe un ton care nu admitea replică :

— Mirosul acesta reprezintă o persoană. Mai mult nu-ți pot spune. Închise dulapul și, arătînd un altul alăturat, adăugă : Aici sînt flacoanele cu mirosurile tuturor bolilor ; acestea îți stau la dispoziție. Îți voi da, de asemenea, și un referat asupra rezultatelor cercetărilor mele.

Morandi își formulă mintal cîteva fraze prin care voia să-și exprime admirația față de importanta descoperire, dar simți cum vorbele i se opriră în gît, sufocîndu-l parcă. Îl îmbrățișă puternic pe Montesanto, sărutîndu-l pe amîndoi obrajii. Apoi o luă la goană pe scări în jos, strigîndu-i în urmă bătrînului :

— Pe curînd !

Lumina puternică de afară îl orbi pentru o clipă pe Morandi. Peste cîteva minute ajunse la poalele muntelui de la marginea satului. Își simți mușchii, plămînii și inima funcționînd din plin. Călca apăsat ; acceleră urcușul, pînă cînd tîmplele prinseră a-i zvîcni din cauza efortului. Cînd ajunse sus, se întinse pe iarbă, contemplînd cu ochii închiși strălucirea roșiatică a soarelui, filtrată de pleoape. Nu se mai gîndea la nimic. Importanța descoperirii îl copleșise... Adormi ca un prunc după baie.

Cînd se trezi, soarele — ca un imens glob de foc — era spre asfințit. Morandi se uită la ceas și o porni grăbit spre tîrg...

Frumoasa adormită

— Poveste de iarnă —

PERSONAJELE:

LOTTE THÖRL
PETER THÖRL
MARIA LUTZER
ROBERT LUTZER
ILSE
BALDUR
PATRICIA
MARGARETA

Acțiunea se petrece la Berlin, în anul 2115. (Lotte Thörl, singură)

LOTTE: ...A trecut și anul acesta și iată-ne din nou ajunși la 19 decembrie! Așteptăm ca de obicei sosirea oaspeților la reuniunea pe care o dăm în fiecare an la această dată. *(Zgomote de veselie și de mobilă mutată din loc.)* Nu-mi place de loc să primesc musafiri. Soțului meu, dimpotrivă. Odinioară îmi spunea din pricina asta „Ursa mare". Acum însă nu-mi mai spune așa. De cîțiva ani s-a schimbat, a devenit un tip morocănos și plictisitor. *(Pași, zgomote.)* Nu că eu aș fi o femeie exagerată și nesociabilă, dar recepțiile la care se află mai mult de cinci-șase persoane mă obosesc și mă plictisesc. Astea se termină totdeauna cu o larmă cumplită. Se țin discursuri fără început și fără sfîrșit și am penibila impresie că nimeni nu îmi remarcă prezența, în afară de momentele cînd îi servesc. De altfel, noi, familia Thörl, nu primim des, doar de două-trei ori pe an, și acceptăm invitații foarte rar. Nimeni totuși nu poate oferi oaspeților lor ceea ce le oferim noi. Sînt unii în a căror pinacotecă pot fi admirate splendide tablouri antice, originale, semnate de maeștri ai penelului, cum au fost Renoir, Picasso, Caravaggio sau Delacroix; alții își duc oaspeții cu rachetoplanul să petreacă serile la barurile de pe Lună; în schimb, noi o avem pe Patricia... *(Suspin.)* Patricia! *(Zbîrnîitul soneriei.)* In sfîrșit, au venit și primii invitați. Hai, Peter, au sosit!

(Lotte și Peter Thörl, Maria și Robert Lutzer.)

ROBERT : Bună seara, Lotte, bună seara, Peter! Cam cît timp să fie de cînd nu ne-am mai văzut?

PETER : Numai vreo cîteva luni!

LOTTE : Oh, Maria! Pari mai tînără ca oricînd! Şi ce blană minunată ai! Probabil ţi-a dăruit-o Robert, nu-i aşa?

ROBERT *(cu modestie)* : Nu mai sînt chiar atît de rare. Am cumpărat-o săptămîna trecută, cînd am fost în delegaţie pe Venus.

PETER : Te admir şi te invidiez, Robert! Puţini sînt cei ce-şi risipesc banii ca să satisfacă dorinţele femeilor. Iată o dovadă în plus că avariţia e o „virtute" care nu-i molipsitoare, ci se moşteneşte odată cu sîngele!

MARIA : Ce de flori! Şi ce aer sărbătoresc pluteşte în toată casa! La mulţi ani, Lotte!

LOTTE *(către cei doi bărbaţi)* : Maria e incorigibilă! Dar consolează-te, Robert: nu din cauza căsătoriei a devenit Maria atît de uitucă. Aşa era şi în şcoală. De aceea o şi poreclisem „Uituca din Colonia". Ne amuzam copios pe socoteala ei. Cred că-ţi mai aminteşti, Maria, nu-i aşa? *(Cu o severitate burlescă.)* Doamnă Lutzer, te chem la ordine! Aşa se pregătesc lecţiile la istorie? Astăzi nu e ziua mea... Astăzi este 19 decembrie şi e ziua Patriciei.

MARIA : Oh, iartă-mă, draga mea! Am într-adevăr o memorie de găină! Prin urmare, astă-seară vom asista la decongelarea Patriciei?

PETER : Desigur!

MARIA : Ce bine-mi pare!!

PETER : Aşteptăm numai să vină Ilse şi Baldur. *(Se aude soneria.)* În sfîrşit, au venit şi ei! Cu puţină întîrziere ca de obicei, dar bine că au venit!

LOTTE : Fii puţin mai înţelegător, Peter! Unde ai mai văzut tu logodnici punctuali? *(Robotul deschide uşa. Intră Ilse şi Baldur. Oaspeţii se dezbracă, robotul le ia hainele. Lotte şi Peter, Maria şi Robert, Ilse şi Baldur.)*

PETER : Bună seara, Ilse, bună seara, Baldur! Ferice de voi, sînteţi atît de preocupaţi de iubirea voastră, încît aţi uitat de existenţa vechilor prieteni!

BALDUR : Vă rog să ne iertaţi! Am avut foarte mult de lucru la proiectul de conectare a Pămîntului la Intergalactovizion. De luna viitoare veţi putea urmări emisiunile de televiziune ale Andromedei.

ILSE : Am întîrziat chiar atît de mult? Îmi pare foarte rău! De ce n-aţi început fără noi?

PETER : Ei, asta-i bună! Momentul trezirii e cel mai interesant: e atît de graţioasă cînd deschide ochii!

ROBERT : Hai, Peter, ar fi bine să începem, altfel riscăm să terminăm la ore mici. Ia-ţi şi broşura cu instrucţiuni, ca să nu ţi se întîmple ca atunci, cînd ai greşit manevra şi era cît p-aci să strici totul.

PETER *(iritat)* : O am aici, la mine, dar am învăţat-o pe dinafară. Vrei să începem? *(Zgomote de scaune mişcate de la locul lor. Paşi. Comentarii. Murmure de nerăbdare.)*... Unu: se întrerupe circuitul azotului şi al gazului inert. *(Execută întocmai. Pocnituri şi două şuierături.)* Doi: se pun în funcţiune pompa, sterilizatorul Wroblewski şi microfiltrul. *(Zgomotul pompei. Trec cîteva secunde.)* Trei: se deschide circuitul de oxigen... *(Se aude un şuierat din ce în ce mai puternic)*... şi se deşurubează robinetul pînă cînd indicatorul ajunge în dreptul cifrei 21.

ROBERT (întrerupîndu-l) : Hei, Peter! Nu 21, ci 24. Văd că în indicaţii scrie 24. În locul tău aş fi purtat ochelari. Nu vreau să te jignesc, doar sîntem de aceeaşi vîrstă, dar ar fi trebuit să porţi ochelari cel puţin în anumite ocazii.

PETER (supărat) : Da, ai dreptate, 24. Dar 21 sau 24 e tot *una*, am avut ocazia să mă conving de asta. Patru : rotiţi încet termostatul, ridicînd temperatura cu aproximativ 2° pe minut. *(Se aude zgomotul metronomului.)* Acum, linişte, vă rog! Sau, cel puţin, nu mai vorbiţi atît de tare.

ILSE (încetişor) : O doare ceva în timpul decongelării ?

PETER (încetişor) : Nu, de regulă, nu. Dar tocmai de aceea trebuie să fiu atent, ca să pot respecta exact indicaţiile. Chiar şi în timpul şederii ei în frigorifer, este strict necesar ca temperatura să fie menţinută constantă în limite foarte stricte.

ROBERT : Sigur că da. E destul ca temperatura să scadă cu cîteva grade ca totul să se strice. Am citit undeva că în astfel de ocazii se lezează *centrii nervoşi, iar readucerea* la normal se face mai dificil şi cu riscuri. Sau dacă, dimpotrivă, temperatura urcă cu cîteva grade, atunci persoana în cauză suferă îngrozitor. Gîndeşte-te, domnişoară, ce groaznic ar fi să-ţi simţi mîinile, picioarele, sîngele, inima, creierul congelate şi să nu te poţi mişca, să nu poţi articula un cuvînt pentru a cere ajutor!

ILSE : Teribil! Trebuie să fii foarte curajos şi să ai multă încredere. Încredere în termostatele astea — vreau să spun. Eu, una, sînt nebună după sporturile de iarnă, dar pe cuvînt de onoare că n-aş face schimb cu *Patricia nici pentru* tot aurul din lume. Mi s-a spus că ea ar fi murit pînă acum dacă pe vremea cînd s-a întreprins această acţiune nu i s-ar fi făcut injecţii... cum le spune... an-ti-con-ge-lan-te. Da, da, cu soluţie din aceea care se pune iarna în radiatoarele automobilelor. De altfel, e logic : *în caz contrar, sîngele* i-ar fi îngheţat. Nu-i aşa, domnule Thörl ?

PETER (evaziv) : Apar atîtea zvonuri...

ILSE (meditînd) : Nu mă miră că au fost atît de puţini cei ce s-au oferit pentru una ca asta. Pe cuvînt că nu mă miră. Mi s-a spus că e foarte frumoasă, e adevărat ?

ROBERT : O splendoare! Am văzut-o anul trecut de aproape. Are o carnaţie cum rar se vede astăzi la o femeie. Probabil că totuşi regimul alimentar al secolului XX, în bună parte bazat pe alimente naturale, conţinea un principiu vital care astăzi ne scapă. Nu-i dispreţuiesc pe creatorii de alimente chimice, dimpotrivă, îi *stimez, dar cred că sînt puţin...* cum să spun... cam înfumuraţi, da înfumuraţi. După părerea *mea, alimentelor chimice le lip*seşte ceva, fie şi de minimă importanţă, dar le lipseşte...

LOTTE (cu răutate) : *Da, e* graţioasă, desigur. De altfel, e frumuseţea specifică vîrstei. Are o piele de nou-născută, care este totuşi efectul supracongelării. În schimb, n-are un colorit natural. E prea roză şi seamănă... da, seamănă cu o îngheţată de fragi, scuzaţi-mi comparaţia. Chiar şi părul îl are prea blond. Ca să fiu sinceră, mie îmi face impresia că e puţintel cam fleşcăită, cam *faisandée*... Şi, totuşi, e frumoasă, nimeni n-o poate nega. E şi foarte cultă, foarte inte*ligentă, foarte îndrăzneaţă, în-*

tr-un cuvînt, s-ar putea vorbi despre ea numai la superlativ. Mie mi-e cam frică de ea, mă face să mă simt prost şi să am complexe. *(Tace încurcată, apoi reia cu o voce ceva mai puternică)*... Dar ţin foarte mult la ea. În special cînd e congelată !

(Tăcere. Metronomul continuă să bată.)

ILSE (încetişor) : Pot să mă uit prin vizor să văd ce se întîmplă ?

PETER (tot încetişor) : Desigur ! Dar să nu faci zgomot. Sîntem şi aşa prea mulţi, iar o emoţie neaşteptată i-ar putea dăuna.

ILSE : Ah, e încîntătoare ! Pare sculptată din cea mai fină marmură... Şi e..., vreau să spun, e chiar atît de bătrînă ? !

BALDUR (lui Ilse) : Nu pune întrebări deplasate !

ILSE (lui Baldur) : Nu e de loc o întrebare deplasată. Am vrut să ştiu doar cîţi ani are. Pare atît de tînără şi se spune, totuşi, că e... foarte bătrînă !

PETER (care a urmărit discuţia lor) : Vă lămuresc imediat, domnişoară. Patricia are 163 de ani, dintre care 23 de viaţă normală şi 140 de hibernare. Nu ştiam că voi nu cunoaşteţi povestea Patriciei. Vă rog să mă scuzaţi, Maria şi Robert, dacă voi repeta lucruri pe care voi le ştiţi deja. Voi încerca să-i pun la curent, pe scurt, şi pe aceşti tineri simpatici. Mai întîi trebuie să aflaţi că tehnica hibernării a fost pusă la punct către mijlocul secolului XX, dar numai în scopuri terapeutice. Abia în 1970 s-a perfecţionat o metodă de congelare lipsită de riscuri şi total nedureroasă, adecvată conservării îndelungate a organismelor superioare. Un vis a devenit astfel realitate, putîndu-se „expedia" un om în viitor. Dar cît timp putea să hiberneze un om ? Existau limite ? Şi cu ce preţ ? La aceste întrebări n-au putut fi găsite imediat răspunsurile şi tocmai de aceea s-a instituit un concurs, aici, la Berlin, un concurs destinat voluntarilor.

BALDUR : Şi Patricia este una dintre aceştia ?

PETER : Desigur. Din ceea ce reiese din actele pe care le are asupra ei, ea s-a clasificat pe primul loc. Avea toate calităţile cerute : inimă, plămîni, rinichi etc., în perfectă stare de sănătate, un sistem nervos de *pilot spaţial, un caracter* imperturbabil şi inaccesibil nici unei influenţe, o emotivitate scăzută şi, în sfîrşit, o cultură şi o *inteligenţă superioare.* Evident, cultura şi inteligenţa n-au fost condiţii *sine qua non* pentru a suporta congelarea, dar — din motive lesne de înţeles — au fost preferaţi cei cu un înalt nivel cultural.

BALDUR : Aşadar, Patricia a dormit din 1975 şi pînă astăzi ?

PETER : Da, cu scurte întreruperi. Programul a fost pus la punct de o comisie în colaborare cu ea. Preşedintele acelei comisii speciale a fost celebrul meu bunic, Hugo Thörl.

ILSE : Acel despre care am învăţat şi la şcoală ?

PETER : Chiar el, domnişoară ! Descoperitorul celui de-al IV-lea principiu al termodinamicii. Programul prevedea cîte o decongelare de cîteva ore în fiecare an, la 19 decembrie, ziua ei de naştere...

ILSE : Ce intenţie drăguţă !

PETER : ...şi alte decongelări periodice, cu diverse ocazii, cum ar fi importantele expediţii interplanetare, descoperirile celebre, în sfîrşit, tot ceea ce merită să fie văzut şi transmis generaţiilor următoare. În plus, trebuia decongelată de două

ori pe an pentru controlul medical. Din documentele anexă rezultă că suma intervalelor de veghe, din 1975 și pînă astăzi, este de circa trei sute de zile.

BALDUR: Dar, scuzați-mi întrebarea, cum a ajuns Patricia în casa dv.? E aici de mult?

PETER *(vădit încurcat)*: Patricia este... Patricia face parte, ca să zic așa, din întreaga moștenire a familiei noastre. E o poveste lungă și în parte necunoscută. Știți, sînt lucruri care s-au întîmplat în alte timpuri, a trecut de atunci un secol și jumătate... și se poate considera un miracol cum a putut fi transmisă Patricia din tată-n fiu, nestingherit, fără să părăsească niciodată casa noastră. Reprezintă, oarecum, continuitatea familiei noastre. Patricia este... este un simbol, da!

BALDUR: Dar cum...?

PETER: ...cum a ajuns Patricia să facă parte din familia noastră, asta voiai să mă întrebi, nu-i așa? Ei bine, oricît de ciudat ar părea, asupra acestui fapt nu s-a găsit nimic scris. Circulă doar o tradiție orală pe care Patricia refuză fie s-o dezmintă, fie s-o confirme. Se pare că la începutul experienței Patricia... locuia la Universitatea din Berlin, și mai precis, în laboratorul Institutului de anatomie și că în jurul anului 2000 ar fi avut o violentă dispută cu corpul academic. S-ar fi plîns că mediul lipsit de intimitate, chiar lugubru — se afla alături de cadavrele de disecție — ar fi putut avea, cu timpul, o influență negativă asupra ei. Odată, cînd a fost decongelată, ar fi amenințat că dacă nu i se repartizează un container separat va întrerupe experiența. Atunci, bunicul meu despre care v-am vorbit mai înainte și care era decan al Universității, s-ar fi oferit, pentru a pune capăt discuțiilor, s-o găzduiască pe Patricia.

ILSE: Ce femeie ciudată! Dar, scuză-mă, n-a stat destul în frig? Cine o obligă să mai stea? Nu pare să fie prea amuzant să zaci în letargie tot anul și să te trezești numai pentru o oră-două și asta nici măcar atunci cînd vrei tu, ci cînd vrea altul. Eu m-aș fi plictisit de moarte!

PETER: Greșești, Ilse! Dimpotrivă, nimeni n-a avut vreodată o existență mai intensă decît cea a Patriciei. Viața ei este concentrată, nu conține decît esențialul, nu conține nimic ce nu merită să fi fost trăit. Cît despre timpul pe care-l petrece în frigider, acesta se scurge numai pentru noi, nu și pentru ea. În ea nu lasă nici o urmă, nici în memorie și nici în țesuturi. N-o îmbătrînește. O îmbătrînesc doar orele de veghe. De cînd a fost congelată, la vîrsta de 22 de ani, și pînă acum au trecut 141 de ani, iar ea a îmbătrînit doar cu mai puțin de un an. De anul trecut și pînă astăzi, pentru ea au trecut doar treizeci de ore.

BALDUR: Bine, bine, își petrece trei-patru ore pentru a-și sărbători aniversarea, dar apoi ce face?

PETER: Pe urmă? E drept, uneori face și altceva. Să vedem... calculează alte șase-șapte ore pentru dentist, pentru probarea unor haine, pentru a ieși cu Lotte în oraș ca să-și cumpere o pereche de pantofi...

ILSE: Așa e, trebuie să fie la curent cu moda.

PETER: ...și astfel s-au dus zece ore. Apoi, șase ore ca să asiste la premiera operei „Tristan" și s-au făcut șaisprezece ore. Încă șase ore pentru două vizite medicale generale...

ILSE : Cum, s-a îmbolnăvit ? ! De altfel, nici nu e de mirare, variaţiile de temperatură nu fac bine nimănui, chiar dacă eşti obişnuit.

PETER : Nu, nu, e sănătoasă tun ! Dar fiziologii Centrului de studii vin în mod regulat, de două ori pe an, *cu o mulţime* de instrumente şi aparate, o decongelează, *o* învîrtesc pe toate părţile, îi fac radioscopii, o supun la fel de fel de teste psihologice, electrocardiograme, *analize* ale sîngelui..., apoi pleacă fără să spună nici un cuvînt : secret profesional.

BALDUR : Dumneavoastră o ţineţi aici pe Patricia în scopuri ştiinţifice ?

PETER (vizibil jenat de întrebare) : Nu... nu tocmai. Ştiţi, eu am abandonat activitatea ştiinţifică, însă ne-am ataşat de Patricia ca de o fiică. Nu ne-ar părăsi pentru *nimic în* lume.

BALDUR : Dar atunci pentru ce intervalele la care o decongelaţi sînt atît de *mari*, iar perioada de veghe atît de scurtă ?

PETER : E explicabil : Patricia îşi propune să *ajungă*, în plină tinereţe, cît mai departe în timp, aşa că-şi economiseşte fiecare minut. Dar veţi putea auzi toate acestea şi încă multe altele chiar din gura ei. Iată, am ajuns la 35° şi începe să deschidă ochii. Repede, Robert, desfă containerul şi taie învelişul protector din faţa uşii. A început să respire.

(Un pocnet şi portiera containerului se dă înlături. Zgomote făcute de un foarfece.)

BALDUR : Ce înveliş ?

PETER : Un înveliş de polietilenă, care este foarte aderent şi ermetizează perfect containerul. Serveşte *la reducerea* pierderilor prin evaporare.

(Metronomul, care s-a auzit ca zgomot de fond tot timpul, bate din ce în ce mai tare, apoi se opreşte brusc. Se aşterne o tăcere profundă.)

MARGARETA (din camera alăturată) : Mamă ! S-a trezit tanti Patricia ? Ce mi-a adus anul acesta ?

LOTTE : Ce vrei să-ţi fi adus ? *Obişnuitul cub de gheaţă* ! De altfel, nici nu e ziua ta, ci a ei. Culcă-te acum şi dormi că e tîrziu !

(Din nou se lasă tăcerea. Apoi se aud distinct un suspin, un căscat slab, un strănut. Fără tranziţie, Patricia *începe să vorbească.)*

PATRICIA (voce afectată, tărăgănată şi nazală) : Bună seara, bună ziua ! Cît e ceasul ? Ce de lume ! Ce zi e astăzi ? Ce an ?

PETER : 19 decembrie 2115. Nu-ţi aminteşti ? E ziua ta. La mulţi ani, Patricia !

TOŢI : La mulţi ani, Patricia ! *(Vorbesc cu toţii. Se aud fragmente de fraze)* :

— Ce graţioasă e !

— Domnişoară, scuzaţi, aş vrea să vă pun cîteva întrebări...

— *Mai tîrziu, mai tîrziu. Poate* o fi obosită !

— În perioada de hibernare visaţi ? Ce visaţi ?

— Aş vrea să vă cer părerea asupra...

ILSE : *Poate* i-a cunoscut pe Newton sau pe Franklin...

BALDUR : Iar spui enormităţi ! Aştia au trăit cu două secole înaintea ei !

LOTTE (întrerupînd cu hotărîre) : Daţi-mi voie, daţi-mi voie să trec, vă rog. Trebuie să fie cineva care să se gîndească şi la lucrurile practice. Poate că Patricia are nevoie de ceva *(Către Patricia)*. O ceaşcă cu

ceai cald ? Sau poate vrei ceva mai hrănitor, un biftec, de exemplu ? Vrei să te schimbi, să te înviorezi puţin ?

PATRICIA : Mulţumesc, Lotte, ce bună eşti ! Doar un ceai aş vrea. Altceva nimic, pentru moment ; ştii doar că decongelarea îmi tulbură puţin sistemul neurovegetativ. Poate mai tîrziu voi dori un biftec. Dar nu prea mare... Oh, Peter ! Ce faci ? Ce-ţi mai face sciatica ? Ce noutăţi ai să-mi comunici ? A şi început să fie frig ? ! O, eu detest iarna ! Poate pentru că sînt tot timpul expusă frigului... Şi tu, Lotte ? Văd că eşti bine, sănătoasă, chiar puţin cam îngrăşată, poate...

MARIA (filozofînd) : Navigaţia cronologică este deopotrivă de fatală pentru toţi !

BALDUR : Nu chiar pentru toţi. Permite-mi, Peter... am auzit vorbindu-se atîta de Patricia, am aşteptat atîta întîlnirea asta, încît aş vrea acum... *(către Patricia)* Domnişoară, vă rog să-mi scuzaţi îndrăzneala, dar ştiu că timpul vă este limitat. Aş vrea să-mi descrieţi lumea noastră văzută de dumneavoastră, să-mi vorbiţi despre trecutul dumneavoastră, despre secolul dumneavoastră, căruia îi datorăm atîtea, despre proiectele dumneavoastră de viitor, despre...

PATRICIA (cu suficienţă) : Nu văd nimic extraordinar în lumea dumneavoastră... Ştiţi, m-am obişnuit foarte repede. Îl văd aici, de exemplu, pe domnul Thörl, ajuns la cincizeci de ani *(răutăcios)*, cu părul... pe ducă, cu puţintică burtă, plîngîndu-se de dureri în tot corpul ! Ei bine, pentru mine, cu două luni în urmă, avea douăzeci de ani, scria poezii şi voia să plece voluntar pe Venus, iar în urmă cu trei luni avea zece ani, îmi spunea „tanti Patricia", plîngea cînd mă congelau şi voia să vină cu mine în frigider. Nu-i aşa, iubitule ? Ei, hai, nu te supăra ! Cu cinci luni în urmă, nu numai că nu era născut, dar nici nu era programat să vină pe lume. Pe vremea aceea mai trăia încă tatăl tău, colonelul, care şi-a început cariera ca locotenent al Legiunii a IV-a de cosmonauţi. La fiecare decongelare a mea îl găseam cu cîte un grad în plus şi cu ceva păr în minus ! Îmi făcea curte în modul acela grotesc, cum se obişnuia pe atunci. Timp de... opt decongelări mi-a făcut curte... Aş putea spune că în privinţa asta toţi bărbaţii din familia Thörl s-au purtat la fel cu mine. Nu au... cum să vă spun, nu au o concepţie prea serioasă asupra relaţiilor de tutelă...

(Vocea limpede şi puternică a Lottei o întrerupe brusc pe Patricia, spre nemulţumirea evidentă a celor de faţă.)

LOTTE : Aţi auzit-o ? ! Aşa e ea, n-are pic de rezervă. E adevărat că eu m-am îngrăşat, dar eu nu stau în frigorifer ca ea. Ea nu se îngraşă, nu slăbeşte, ea este eternă ca aurul, ca diamantul ! În schimb, îi plac bărbaţii, şi în special bărbaţii altora ! E o capricioasă şi o cochetă desăvîrşită. Mă adresez dumneavoastră, domnilor, n-am dreptate să n-o pot suferi ? *(Suspină)*... Şi ceea ce e şi mai rău, e că la venerabila ei vîrstă mai place încă bărbaţilor. Ştiţi bine cum sînt bărbaţii, Thörl sau altul, intelectualii în special : două suspine, două ochiade, două amintiri din copilărie şi au şi căzut în cursă ! Dar se înţelege că cea care regretă mai tîrziu este ea, pentru că — după o

lună sau două — se pomenește că tinerii și amorezi s-au cam veștejit... Nu, să nu credeți că eu sînt atît de proastă încît să nu-mi dau seama că de data asta și-a schimbat comportarea față de soțul meu. A devenit mai caustică, mai dură cu el, și știți de ce? Pentru că acum s-a ivit un alt tînăr la orizont! Dar voi n-ați asistat la alte decongelări. Cînd ieșea din container, avea pe ea *doar rochia*, nimic altceva dedesubt. Din păcate... din păcate, n-am reușit niciodată să mă conving că ea și cu soțul meu... *Puteți fi voi siguri* că relațiile dintre „tutore" și această fată delicioasă s-ar fi putut desfășura la lumina zilei, fără să încalce regulile bunei-cuviințe? Cu alte cuvinte, că toate decongelările au fost înregistrate cu regularitate în carnet?! Eu, una nu pot fi sigură! Dar de data asta parcă e alta, ați văzut? Explicația e simplă: a pus ochii pe un alt bărbat, mai tînăr! *(Voci)* Oh, n-am crezut că au ajuns atît de repede pînă aici!

(Din camera alăturată se aud vocile șoptite ale Patriciei și ale lui Baldur.)

BALDUR: ...o senzație pe care n-am simțit-o niciodată. N-am crezut că aș putea întîlni vreodată reunite într-o singură făptură farmecul eternității și cel al tinereții. Ești atît de tînără și de frumoasă!

PATRICIA: Da, domnule... Baldur te numești, nu-i așa? Da, Baldur. Însă darurile mele sînt trei la număr, nu două: eternitatea, tinerețea și singurătatea. Iar aceasta din urmă este prețul pe care-l plătesc cei ce cutează să facă ceea ce am făcut eu.

BALDUR: Dar ce experiență măreață trăiești dumneata, Patricia!! Să poți compara personal obiceiuri, evenimente, persoane, la distanță de decenii, de secole chiar! Ce istoric nu te-ar invidia? Eu ador istoria!!! *(Cu o pornire bruscă.)* Te rog lasă-mă să citesc jurnalul *dumitale personal*!

PATRICIA: Cum?? Știi că... vreau să spun, ce te face să crezi că am un jurnal intim?!

BALDUR: Deci ai! Am ghicit!

PATRICIA: Da, am. Face parte din programul dinainte stabilit, dar nimeni nu știe. Nici chiar Thörl. Și nimeni nu poate să-l citească, pentru că e cifrat.

BALDUR: Și asta face parte din program?

PATRICIA: Desigur.

BALDUR: Dacă nimeni nu-l poate citi, atunci cui îi este folositor?

PATRICIA: Mie. Adică, îmi va folosi mai tîrziu.

BALDUR: Cînd?

PATRICIA: Cînd voi fi terminat *experiența*. Atunci sper să-l pot publica. *(Cu o voce visătoare.)* Știi, sper să mă dedic ziaristicii și să public amintiri despre mulți oameni celebri care au fost contemporani cu mine. Cred că voi deveni foarte populară.

BALDUR: *Patricia, ia-mă cu tine!!*

PATRICIA (se gîndește puțin, apoi spune rece): N-ar fi o idee rea dacă n-ar fi atît de abstractă. Să nu crezi că e suficient să intri în frigorifer. Trebuie să-ți faci niște injecții, să urmezi un curs special de instruire... Desigur, ar fi fost plăcut să am un tovarăș de „drum" atît de vioi, atît de pasionat, atît de plin de temperament ca dumneata... Dar, din păcate, nu-i atît de ușor cum ți-ai închipuit probabil... Dar mi se pare că ești logodit...

BALDUR : Logodit ?! Am fost.
PATRICIA : Pînă cînd ?
BALDUR : Pînă acum o jumătate de oră, dar acum te-am întîlnit pe dumneata, Patricia, şi totul s-a schimbat.
PATRICIA : Eşti un linguşitor, un om periculos. *(Vocea Patriciei se schimbă brusc. Nu mai e modulată şi languroasă, ci clară, energică şi tăioasă.)* Oricum, dacă lucrurile stau aşa cum îmi spui, am putea face o combinaţie interesantă.
BALDUR : Patricia, de ce să mai amînăm ? Să plecăm, vino cu mine !
PATRICIA : Tocmai la asta mă gîndeam şi eu. Dar cînd ?
BALDUR : Chiar acum. Traversăm coridorul şi ieşim !
PATRICIA : Nu se poate ! Nu vezi că sîntem pîndiţi ?
BALDUR : Atunci cînd ?
PATRICIA : La noapte ! Fii atent la ce-ţi spun : la miezul nopţii vor pleca toţi oaspeţii, iar Peter mă va recongela, după care se va duce la culcare. Termină repede cu mine, pentru că decongelarea şi congelarea se aseamănă întrucîtva cu principiul de funcţionare a submarinelor : la suprafaţă trebuie să iasă încet, dar imersiunea poate să fie şi mai rapidă, aşa că mă bagă în container şi pune compresorul în plin fără multe mofturi. În primele ore însă, rămîn destul de conştientă şi revin rapid la viaţa activă.
BALDUR : Şi atunci ?
PATRICIA : Atunci e simplu. Ai să pleci odată cu ceilalţi, o duci acasă pe logo..., în sfîrşit, pe fata aceea, apoi te vei întoarce aici, vei intra în grădină, vei sări pe fereastra de la bucătărie şi...
BALDUR : ...s-a făcut ! Încă două ore, şi lumea va fi a noastră, Patricia ! Dar spune-mi, nu vei regreta ? N-ai să te căieşti că ai întrerupt pentru mine marea dumitale cursă spre secolele viitoare ?
PATRICIA : Uite ce este, Baldur, vom avea destul timp să vorbim despre asta dacă „lovitura" ne reuşeşte. Dar mai întîi trebuie să ne reuşească. Ah, uite că încep să plece ; treci la locul dumitale, repede, poartă-te civilizat şi caută să nu faci prostii. N-aş vrea pentru nimic în lume să ratăm ocazia care s-a ivit.

(Voci ale invitaţilor care pleacă. Zgomote de scaune mutate din loc. Fragmente de fraze) :

— Pe anul viitor !
— Noapte bună, dacă pot spune aşa...
— Să mergem, Robert. N-am crezut că e atît de tîrziu.
— Baldur, să mergem, îţi fac cinstea să mă conduci.
(Tăcere. Apoi vocea Lottei, care se adresează publicului)
LOTTE : ...Şi aşa au plecat cu toţii. Peter şi cu mine am rămas singuri cu Patricia, lucru care n-a fost prea plăcut pentru nici unul dintre noi. Nu spun asta pentru că aş avea faţă de Patricia acea antipatie mărturisită anterior într-un mod poate puţin prea impulsiv, nu ! Dar ne aflam toţi trei într-o situaţie obiectiv neplăcută, rece, falsă, jenantă. Am vorbit puţin de una, de alta, apoi ne-am salutat şi Peter a congelat-o din nou pe Patricia. *(Aceleaşi zgomote ca la început, dar inversate şi accelerate. Suspine, căscat. Aplicarea învelişului de polietilenă. Se pun în funcţiune metronomul, apoi pompa. Şuierături etc., metronomul rămîne în funcţiune, dar treptat ritmul lui se confundă cu cel al pendulei. Se aude bătînd ora unu, unu şi jumătate, două. În scenă*

răzbate zgomotul unui automobil care se oprește. O portieră trîntită. În depărtare latră un cîine. Pași pe pietrișul din grădină. Se deschide o fereastră. Pași pe pardoseala de lemn, care scîrțîie. Se deschide portiera frigoriferului.)

BALDUR (încet): Patricia, eu sînt!

PATRICIA *(voce confuză și moale)*: Tmim imvmlmșml!

BALDUR: Cuuum?

PATRICIA *(ceva mai distinct)*: Taie învelișul!

(Zgomotul foarfecelui)

BALDUR: L-am tăiat! Și acum ce trebuie să fac? Te rog să mă ierți, dar nu sînt prea priceput, e pentru prima oară cînd...

PATRICIA: Oh, ce-a fost mai greu s-a făcut, restul e un fleac! Dă-mi mîna, să pot ieși de aici.

(Pași, „Încet", „Sst", „Pe aici". Din nou pași pe pardoseală. Fereastra. Portiera mașinii care se deschide și se închide la loc. Baldur pornește motorul.)

BALDUR: Uff, bine c-am scăpat! Patricia, ai scăpat de frigorifer! Mi se pare că visez, de două ore parcă trăiesc într-un vis și mi-e teamă să nu mă trezesc!

PATRICIA *(rece)*: Ți-ai dus logodnica acasă?

BALDUR: Pe Ilse? Da! Mi-am luat rămas bun de la ea.

PATRICIA: Ți-ai luat rămas bun spui? Definitiv?

BALDUR: Da. N-a fost atît de greu cum mi-am închipuit. Mi-a făcut doar o mică scenă. Nici *n-a plîns măcar.*

(Pauză. Motorul e în funcțiune)

PATRICIA: Baldur, a sosit momentul să-ți dau o explicație, dar să nu mă judeci greșit. Trebuie să mă-nțelegi... aveam nevoie de cineva care să mă scoată de acolo.

BALDUR: Cum, numai atît?!?! Să te scoată de acolo?!

PATRICIA: Da, să mă scoată din frigorifer și din casa lui Thörl. Baldur, simt că-ți datorez o *mărturisire!*

BALDUR: Numai o mărturisire e puțin, Patricia!

PATRICIA: Altceva nu-ți pot *oferi*, Baldur. Și *nici măcar* mărturisirea nu e cea pe care o aștepți. Să mă crezi că e într-adevăr plictisitor și obositor să fii mereu congelată și decongelată. Apoi, mai e și altceva...

BALDUR: Altceva?!

PARTICIA: Da. Vizitele de noapte ale lui Peter...

BALDUR: *Biata de tine, cît trebuie să fi suferit!*

PATRICIA: Era o secătură.

(Zgomotul automobilului care se îndepărtează.)

LOTTE: ...Și astfel se termină povestea aceasta. Eu am simțit *că se petrece ceva neobișnuit* în noaptea aceea. Am auzit chiar și niște zgomote ciudate, *dar nici nu m-am mișcat.* La ce bun să fi dat alarma? Asa e mai bine pentru toți. Baldur, sărăcutul, mi-a povestit totul. Se pare că Patricia, pe lîngă toate alea, l-a mai tapat de ceva bani, ca să se ducă nu știu unde, în America, dacă nu mă-nsel, să se-ntîlnească cu un bărbat de aceeași vîrstă cu ea, care stă și el — firește — tot într-un frigider. Dacă Baldur s-a-mpăcat sau nu cu Ilse, asta n-are prea mare importanță *pentru nimeni, nici măcar pen*tru Ilse. Containerul l-am vîndut. Cît despre Peter...

În românește de I. G. BÎRLĂDEANU

PLANETA MAIMUȚELOR

Genul științific-fantastic se extinde cu repeziciunea caracteristică performanțelor sale. Cinematografia, al cărei rol în difuzarea acestui gen de creație părea, la un moment dat, modest, este pe cale de a-și lua revanșa.

Cunoscuta casă americană de filme „20 th Century Fox" a lansat un film bazat pe o remarcabilă.... documentare de tehnică cosmonautică. Acțiunea se petrece în anul 2500, pe o planetă din constelația Orion, aflată la 300 000 de ani-lumină. O astronavă, condusă de profesorul Antelle, ajunge după o călătorie de doi ani pămînteni, pe planeta Soror, denumită așa tocmai pentru asemănările izbitoare cu Pămîntul.

Totul este nou și interesant, spre lauda regizorului Franklin Schaffner și a grupului de consultanți științifici de la N.A.S.A.

Controversa publică în jurul filmului începe de la concepția sa biologică. Pe Soror s-a dezvoltat o societate superior organizată de... gorile și cimpanzei, care vînează rasa inferioară compusă din oameni ținuți într-o stare de milenară exploatare și înapoiere.

Filmul care urmează să fie prezentat publicului american în următoarele cîteva luni reprezintă o săgeată împotriva practicilor rasiste, care înfățișate pe Soror ar putea fi eventual recunoscute și de unii dintre contemporanii noștri.

Finalul filmului este păstrat secret de producătorii săi. Ideea că o ramură a maimuţei, care a determinat apariţia omului, ar putea să evolueze şi în alte condiţii decît pe Pămînt a trezit proteste şi intervenţia unor specialişti americani, care acuză filmul de dezinformare ştiinţifică.

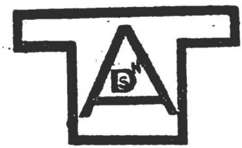
Deocamdată discuţia se poartă numai în presă. S-ar putea ca după prezentarea filmului pentru public o acţiune în justiţie să fie deschisă. In acest caz, vom asista la un mare proces ştiinţific, care promite să fie interesant.

CRIPTOGRAFIA COSMONAUTULUI...

ÎN VIITORUL APROPIAT
(1,6,2,4)

ÎN CURÎND, STARTI
(Triverb: 7,2,7)

STRĂBAT COSMOSUL
(Biverb: 9,9)

O NOUĂ REALIZARE
(Criptografie: 4,3,4,2,7)

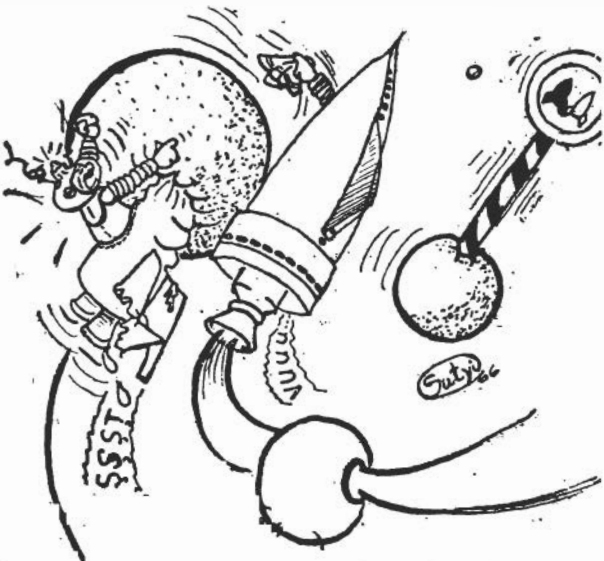
PUNCT AL ORBITEI
(Monoverb: 5-7)

UMOR

GURĂ CASCĂ-COSMIC !

DEPĂŞIREA INTERZISĂ !

Desene de ALEX. SOMOGYI-Cluj

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB

COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Pentru a vă asigura primirea în continuare a colecției, reînnoiți-vă din timp abonamentele pe trimestrul viitor. Abonamentele se primesc de către factorii poștali, oficiile poștale, difuzorii de presă din întreprinderi, școli și facultăți.

Colecția se găsește de vînzare la toate chioșcurile difuzării presei și la debitele O.C.L.

MAI 1968

PREȚUL 1 LEU | 41007